

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-06-52605 מדינת ישראל נ' נתניהו
ואח'

בפני כבוד הנשיא אביטל חן

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1. שרה נתניהו - הסתיים
2. עזרא סיידוף

הנאשמים

גזר דין בעניינו של נאשם 2

הנאשם 2 (להלן – **הנאשם**) הורשע על יסוד הודאתו בכתב האישום המתוקן, בשלוש עבירות שעניינן קבלת דבר תוך ניצול מכוון של טעות הזולת – ללא מרמה, לפי סעיף 416 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן – **החוק**).

השתלשלות ההליכים בתיק

הנאשם אשר שימש בעברו בתפקידים שונים במשרד ראש הממשלה (להלן – **המשרד**), הואשם במסגרת כתב האישום המקורי שהוגש נגדו ביום 21.6.2018, בעבירות שעניינן קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 415 סיפא לחוק (ריבוי עבירות), ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 415 סיפא ו-25 לחוק (ריבוי עבירות), ומרמה והפרת אמונים לפי סעיף 284 לחוק (ריבוי עבירות) בצירוף סעיפים 29 ו-34 לחוק, כאשר שווי ה"דבר" שקיבל במרמה, לפי הטענה עמד על כ- 470,000 ₪.

הצדדים הופנו לגישור בפני כב' השופט כדורי, ובסיומו הגיעו הצדדים להסכמות, אשר בעקבותיהן הוגשו ביום 25.6.2019 הודעה על הסדר טיעון וכתב אישום מתוקן.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-06-52605 מדינת ישראל נ' נתניהו ואח'

עיקרי עובדות כתב האישום המתוקן

על פי חלקו הכללי של כתב האישום המתוקן, בתקופה הרלוונטית לכתב האישום, החל מיום 31.3.09 ועד לחודש מרץ 2013, התגוררה הנאשמת 2 (להלן – **הגב' נתניהו**) יחד עם ראש הממשלה, מר בנימין נתניהו ושני ילדיהם במעון הרשמי של ראש הממשלה ברחוב בלפור בירושלים (להלן – **המעון**).

הנאשם שימש עד לתאריך 1.10.2010 כראש אגף בכיר משאבים חומריים ומבצעיים במשרד ראש הממשלה (להלן – **המשרד**). החל מהתאריך האמור ובמהלך כל יתר התקופה הרלבנטית, שימש הנאשם כסמנכ"ל מבצעים ונכסים במשרד.

במסגרת תפקידיו האמורים היה הנאשם אחראי, בין היתר, על ניהול המעון ובכלל זה על עובדי המעון, תחזוקת המעון, וסיפוק כלל צרכיהם של ראש הממשלה ובני משפחתו במעון.

המעון התנהל בפיקוחה של הגב' נתניהו, אשר קבעה לעובדי המעון משימות ומטלות ועקבה אחר ביצוען. בין היתר, הנחתה הגב' נתניהו את הנאשם ואת אבות הבית במעון באשר למצרכים ולשירותים שהיא מבקשת שיסופקו לה על ידי המשרד. לעיתים, כאשר המצרכים והשירותים לא סופקו או שלא סופקו לשביעות רצונה, הפצירה הגב' נתניהו בנאשם שישגי ויסדיר את אספקת השירות או המוצר המבוקש, זאת גם במקרים בהם ידעה שהדבר אינו כלול בהוצאות המאושרות על ידי המשרד ואף במקרים בהם הסביר הנאשם לגב' נתניהו, שאין הצדקה למימון אותו שירות או מוצר על ידי המשרד.

בפרק "פרטי האישום" מסבירה המאשימה כי ועדת הכספים של הכנסת קבעה כבר בשנת 1982 שמעונו של ראש הממשלה ינוהל על חשבון אוצר המדינה. לצורך יישום החלטת ועדת הכספים קבעו גורמי המנהל הבכירים במשרד, חשב המשרד, משנה למנכ"ל והיועצת המשפטית, נהלי ביצוע בדבר הוצאות כלכלת ראש הממשלה, משפחתו ואורחיו במעון. הנוהל אושר על ידי המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (להלן – **הנוהל**).

בשנת 2009 תוקן הנוהל על ידי אותם גורמי מנהל, ונקבע שבמקרים בהם לא מועסקת במעון מבשלת, ניתן להזמין על חשבון המשרד ארוחות מוכנות ממסעדות, במחיר של עד 200 ₪ לארוחה לאדם (בהמשך עודכן הסכום ל-218 ₪ כולל מע"מ).

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-06-52605 מדינת ישראל נ' נתניהו ואח'

במעון הועסקו מבשלות אשר שובצו על תקנים של "עובדות כלליות", באופן שיצר כלפי המשרד מצג לפיו מדובר בעובדות כלליות נוספות, ולא במבשלות. למרות שבמעון הועסקו מבשלות, הורתה הגב' נתניהו לעובדי המעון כדבר שבשגרה, להזמין עבודה ועבור בני משפחתה ואורחיהם, ארוחות מוכנות ממסעדות, תוך שהנאשם והגב' נתניהו נמנעים מלומר לגורמים הרלבנטיים, שבמעון מועסקות מבשלות. במספר מקרים, הורתה הגב' נתניהו להזמין שפים ממסעדות, על מנת שאלו יבשלו ארוחות במעון, כל זאת תוך ניצול מכוון של טעות אנשי החשבות במשרד.

הזמנת הארוחות המוכנות והשפים, אשר עמדה על סך 175,000 ש"ח נעשתה בידיעת הנאשם, והוא פעל לאישורם ולמימונם ע"י המשרד.

בנוסף, במענה לבקשת הגב' נתניהו להעסקת מלצרים מסוימים במעון, הסדיר הנאשם את העסקת אותם מלצרים דרך חברת כוח אדם חיצונית, בלא ידיעת החשבות במשרד, כשהוא דואג לתשלום תעריף גבוה מהמקובל על ידי המשרד לאותם מלצרים. תשלום היתר ששולם עבור שכר המלצרים עמד במצטבר על סך 20,000 ₪.

הנאשם והגב' נתניהו פעלו בצוותא חדא לנצל במכוון את טעות הגורמים הרלוונטיים במשרד, שסברו כי במעון לא מועסקת מבשלת, ובעקבות זאת, נשא המשרד בתשלומים עבור ארוחות מוכנות ממסעדות ושפים שהוזמנו למעון, כמו גם בשכרן של העובדות שהועסקו כמבשלות, ובתשלומים עבור מלצרים שהוזמנו למעון לבקשת הגב' נתניהו.

על יסוד המתואר לעיל, קיבל הנאשם מהמדינה עבור הגב' נתניהו, בני משפחתה ואורחיהם ארוחות מוכנות ושירותי שפים בשווי של 175,000 ₪ ושירותי מלצרות בתשלום יתר בן 20,000 ₪.

במעשיו ביצע הנאשם שלוש עבירות לפי סעיף 416 סיפא לחוק העונשין שעניינן קבלת דבר בניצול מכוון של טעות הזולת.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-06-52605 מדינת ישראל נ' נתניהו ואח'

פרטי הסדר הטיעון והרשעת הנאשם על פיו

בהסדר הטיעון שהושג בין הצדדים, הוסכם שהנאשם יודה בעובדות כתב האישום המתוקן, יורשע ובית המשפט ישית עליו מאסר מותנה, קנס בסך 10,000 ₪ וצו של"צ בהיקף בן 150 שעות.

בהודעה על הסדר הטיעון הבהירה התביעה שכתב האישום המתוקן אינו מתייחס לאורחים מדיניים או רשמיים, שכן ארוחותיהם של אלו ממומנים ע"י המשרד ללא התניה, ומוסדרים בנהלים שונים מהנהל אליו מפנה כתב האישום המתוקן.

בדיון שהתקיים ביום 26.6.19 הורשע הנאשם בהתאם להודאתו בשלוש עבירות של קבלת דבר תוך ניצול מכוון של טעות הזולת, לפי סעיף 416 סיפא לחוק, והצדדים טענו לעונש. בהחלטה שניתנה באותו מועד, הופנה הנאשם לשירות המבחן לצורך עריכת תסקיר.

תסקיר שירות המבחן

מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם בן 68, נשוי, אב לשלושה ילדים בוגרים וסב לנכדים. משפחתו מתוארת בתסקיר כמשפחה מתפקדת ומקיימת יחסים תקינים.

בתסקיר מובאת סקירה מקיפה אודות חייו של הנאשם. בקצירת האומר יצוין כי הנאשם בא מרקע משפחתי תקין, ללא בעיות בתפקוד היומיומי הן בשנות ילדותו ונעוריו המוקדמות והן בשירותו הצבאי, כלוחם בצנחנים.

גם מבחינה תעסוקתית, מדווח על רציפות תעסוקתית שהחלה לאחר שחרורו של הנאשם מהצבא. בשנת 1981 החל עבודתו במשרד ראש הממשלה, ועם השנים התקדם ושימש בתפקידים שונים עד לתפקידו האחרון כסמנכ"ל מבצעים ונכסים בבית ראש הממשלה, תפקיד ממנו הושעה בשנת 2015 עם תחילת החקירה בתיק שבפניי.

בשנת 2016 החל הנאשם להתנדב במד"א, כאחראי על תחום הבינוי, תפקיד ועשייה אשר להערכת שירות המבחן מהווים גורם חשוב בשיקומו הרגשי והבריאותי, אשר נפגעו בעקבות ההליכים הפליליים נגדו. בחודש 9/2018 פרש הנאשם לגמלאות.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-06-52605 מדינת ישראל נ' נתניהו
ואח'

הנאשם נעדר עבר פלילי. בהתייחסו לעבירות בהן הורשע, תיאר הנאשם את המורכבות שהייתה כרוכה בתפקידו כאחראי על הספקת הצרכים החומריים במעון ראש הממשלה. הנאשם הסביר כי היה ער לנהלים, אך חש אי-בהירות ביחס לאופן בו נדרש לנהוג אל מול דרישות נשות ראשי הממשלה השונים, אותן נהג למלא מתוך יראת כבוד.

להערכת שירות המבחן, הנאשם נוטה לצמצם מאחריותו לפעולותיו המפורטות בכתב האישום המתוקן, וחווה את עצמו כמי שהיה נתון תחת השפעתם של גורמים אחרים.

שירות המבחן סבור שהנאשם אימץ דפוס של ריצוי אחרים, לעיתים תוך טשטוש גבולות. נתונים אלו עמדו ברקע לביצוע העבירות.

לסיכום, מציין שירות המבחן בתסקיר כי מדובר באדם מתפקד, בעל עולם ערכים נורמטיבי, והמעשים שבהם הורשע אינם מאפיינים את מהלך חייו. השירות סבור כי עונש בדמות שירות לתועלת הציבור יהווה עונש חינוכי אשר יקטין את הסיכוי להישנותן של עבירות נוספות.

תמצית טיעוני הצדדים לעונש

טיעוני התביעה

בטיעוניה לעונש התייחסה התביעה לחומרה העולה ממעשיו של הנאשם, אשר באה לידי ביטוי בהיותו עובד ציבור. לצד זאת, ציינה לקולא את העובדה לפיה הנאשם לא פעל מיוזמתו אלא מילא אחר הוראותיה של הגב' נתניהו. עוד נטען, כי מעשיו של הנאשם לא נעשו לשם הפקת תועלת אישית, שכן הנאשם לא קיבל לידי דבר, ולמעשה כל הסכום בסך 195,000 ₪ שאותו קיבל מהמדינה (הארוחות המוכנות, שירותי השפים ושירותי המלצרות), נועדו לגב' נתניהו, משפחתה ואורחיהם.

בהתייחסה לשיקולים המצדיקים את אישור הסדר הטיעון מנתה התביעה את משמעות האחריות שנטל הנאשם על העבירות מבחינה ציבורית, קיומם של קשיים ראייתיים בתיק, ריבוי העדים העולה על 80 עדים ומורכבותו של התיק. כן ציינה התביעה את גילו המתקדם של הנאשם, עברו הנקי, הרקע לביצוע העבירות, והמחיר האישי הלא מבוטל ששילם, הכולל בין היתר את השעייתו מהעבודה בסמוך לאחר פתיחת החקירה המשטרתית, קיום ההליך המשפטי והרשעתו בדין.

התביעה סבורה כי ההסדר מבטא איזון ראוי ונכון של מכלול האינטרסים עליהם מופקדת התביעה וביקשה לכבדו ולגזור על הנאשם את העונשים המוסכמים.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-06-52605 מדינת ישראל נ' נתניהו ואח'

טיעוני ההגנה

בטיעוני לעונש, התייחס הסנגור למסלול שעבר הנאשם במשרד ראש הממשלה, אותו החל בשנת 1981 כחשמלאי ועד לתפקידו כסמנכ"ל מבצעים ונכסים, ממנו הושעה בשנת 2015 בעקבות פתיחת החקירה המשטרתית. כן התייחס הסנגור למחיר ששילם הנאשם בעקבות מעשיו ולרקע לביצוע העבירות, רצונו למלא אחר בקשותיה של גב' נתניהו ולא בצע כסף.

ב"כ הנאשם סבור כי הסדר הטיעון מאוזן ומבטא את מכלול האינטרסים, אותם יש לקחת בחשבון, בכללם הודייתו של הנאשם ונטילת האחריות על ידו, החיסכון במשאבי הציבור ומורכבותו של התיק.

במסגרת דבריו האחרונים, סיפר הנאשם על הפגיעה והנזקים שנגרמו לו ולמשפחתו מאז החלו ההליכים הפליליים נגדו, וביטא רצון להשתלב בבוא היום בשירות המדינה, מבלי שיוצבו בפניו מכשולים.

דיון והכרעה

בחינת הסדר הטיעון והדרך לבחינת סבירותו

בשורה ארוכה של פסקי דין, עמד בית המשפט העליון על חשיבותו של מוסד הסדרי הטיעון, בתרומתו להליך המשפטי ובחשיבותו לאינטרס החברתי, ככלי מרכזי במנגנון אכיפת החוק. הנטייה היא לכבד הסדרי טיעון, למעט במקרים חריגים בהם מוצא בית המשפט כי העונש עליו הוסכם חורג באופן לא סביר מהעונש שראוי להטיל על הנאשם, בהתאם לכללים שנקבעו בפסיקה.

פסק הדין העיקרי אשר דן בסוגיית מעמדם של הסדרי הטיעון הוא ע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל (1998) (להלן - **הלכת פלוני**), בו נקבע בין היתר כי בחינתם של הסדרי טיעון תיעשה באמצעות "מבחן האיזון" בין טובת ההנאה הצומחת לנאשם מהסדר הטיעון לבין האינטרס הציבורי ושיקולי הענישה השונים.

במסגרת מבחן האיזון בוחן בית המשפט מה היה העונש שהיה מטיל על הנאשם, אלמלא הסדר הטיעון אל מול העונש המוסכם בין הצדדים. במסגרת מבחן זה נותן בית המשפט דעתו למספר שיקולים, בהם האינטרס הציבורי שבכיבוד הסדרי טיעון, קיומם של קשיים ראייתיים ואינטרס ההסתמכות של הנאשם שהודאתו באשמה תוך ויתור על זכותו לנהל משפט, תביא להקלה בעונשו (ראה: ע"פ 2021/17

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-06-52605 מדינת ישראל נ' נתניהו ואח'

מצגר נ' מדינת ישראל (30.4.2017); ע"פ 3068/10 **פלונית נ' מדינת ישראל** (1.11.2010) ע"פ 921/17 **אבו זעילה נ' מדינת ישראל** (28.5.2017).

לאחר תיקון 113 לחוק, כאשר מוגש לבית המשפט הסדר טיעון, מצווה בית המשפט לקבוע תחילה את מתחם העונש ההולם ואת עונשו של הנאשם בתוך המתחם, כפי שהיו נקבעים אלמלא הסדר הטיעון. מתחם הענישה מהווה אמת מידה לסבירות הסדר הטיעון (ע"פ 2745/18 **אבו שארב נ' מדינת ישראל** (8.8.2018), ע"פ 1548/18 **גיא נ' מדינת ישראל** (23.11.2018)).

לאחר קביעת מתחם העונש ההולם ועונשו של הנאשם בתוך המתחם, על בית המשפט להשוות בין העונש המוסכם לבין העונש שהיה מוטל על הנאשם ללא הסדר הטיעון, על מנת לבחון את מידת ההקלה שניתנה לנאשם תמורת הודאתו, והאם ההקלה עומדת במבחן האיזון שנקבע בהלכת פלוני. (ע"פ 512/13 **פלוני נ' מדינת ישראל** (4.12.2013); ע"פ 3856/13 **גוני נ' מדינת ישראל** (3.2.2014)).

בחינת ההסדר לאור תיקון 113

בהתאם לעקרון ההלימה העומד במרכזם של "כללי הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה", על בית המשפט לגזור על נאשם עונש המבטא "יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו" (סעיף 40ב לחוק העונשין), לשם כך על בית המשפט לקבוע מתחם עונש הולם ולאחר מכן, לקבוע מה עונשו של הנאשם בתוך המתחם, זאת בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.

מתחם העונש ההולם

מתחם העונש ההולם מבוסס על הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, על מידת הפגיעה בו ועל מדיניות הענישה הנהוגה בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ג(א) לחוק).

כתב האישום המתוקן אינו מציין את התקופה בה ביצע הנאשם את העבירות, אך עיון בכתב האישום המתוקן בעניינה של נאשמת 1, מלמד כי מדובר באירועים שהתרחשו בין חודש ספטמבר 2010 ועד לחודש מרץ 2013. אסתמך על נתון זה גם ביחס לחלקו של הנאשם בפרשה.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-06-52605 מדינת ישראל נ' נתניהו ואח'

הנאשם הורשע בשלוש עבירות זהות, שעניינן קבלת דבר תוך ניצול מכוון של טעות הזולת. משמדובר במסכת עובדות המשתרעת על פני תקופה בת כשנתיים וחצי, ובשל ריבוי המקרים אשר לא ניתן לבדודם, אקבע מתחם ענישה כולל לכתב האישום כולו.

הערך החברתי המוגן בעבירה של קבלת דבר תוך ניצול מכוון של טעות הזולת הינו הגנה על הקניין.

במקרה שלפניי, אני סבור ש**מידת הפגיעה בערך המוגן היא בינונית**. מדובר בסכום גבוה של 195,000 ש"ח שניטל מקופת המדינה ואין להקל בו ראש.

הנאשם הוא אשר אישר בפועל או פעל לאישורן של ההוצאות, ולמרות שפעולותיו של הנאשם נעשו על פי הוראותיה של הגב' נתניהו, ולא מיוזמתו שלו, ועל אף שדאג ליידעה כי מדובר בהוצאות שאינן מוצדקות לפי הנוהל הקיים, אין בכך די. כמי שהיה אמון על ניהול נכסי המעון והוצאותיו, אמור היה הנאשם לעמוד בפרץ ולמנוע את חיוב קופת המדינה בהוצאות אלו. נתתי משקל של ממש לעובדה שלנאשם לא צמחה תועלת אישית כלשהי מביצוע העבירות, וכל אשר קיבל, היה עבור משפחת נתניהו.

לצורך קביעת **מדיניות הענישה הנוהגת**, יש לבחון מקרים בפסיקה בעלי נסיבות דומות. נוכח הקושי באיתור מקרים דומים למקרה שלפניי ומיעוט (יחסי) של פסיקה המתייחסת להרשעות בעבירת ניצול מכוון של טעות הזולת, אתן משקל מדוד לשיקול זה.

מפסיקתו של בית המשפט העליון בעבירה לפי סעיף 416 (רישא וסיפא) לחוק, בנסיבות שונות מהמקרה שלפניי וביניהן רע"פ 8453/15 **פלוני נ' מדינת ישראל** (3.1.2016) וע"פ 5102/03 **מדינת ישראל נ' קליין** (4.9.2007) עולה, כפי שקבעתי בגזר הדין בעניינה של הגב' נתניהו, כי מתחם הענישה לעבירה שעניינה ניצול מכוון של טעות הזולת בנסיבות שלפניי נע בין קנס, לעיתים בצירוף של"צ לבין מאסר מותנה.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 18-06-52605 מדינת ישראל נ' נתניהו
ואח'

העונש המתאים בתוך המתחם וגזירת הדין

בבוא בית המשפט לגזור את העונש המתאים לנאשם, עליו לשקול את הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה (סעיפים 40ג(ב) ו-40 יא לחוק), עליהן ניתן ללמוד בין היתר מטיעוני הצדדים לעונש ומתסקיר שירות המבחן.

הנאשם בעל עבר נקי הודה בביצוע המעשים וחסך זמן שיפוטי יקר.

הנאשם מגיע מרקע משפחתי תקין. לאורך שנותיו ניהל אורח חיים נורמטיבי ושומר חוק, והמעשים בהם הורשע אינם משקפים את נוף חייו.

הנאשם הושעה מעבודתו בשנת 2015 ובחודש 9/2018 יצא לגמלאות, לאחר תקופה ארוכה בת כ-40 שנות עבודה במשרד ראש הממשלה.

הנאשם הודה בביצוע המעשים במסגרת הסדר הטיעון. מעובדות כתב האישום המתוקן אנו למדים כי הנאשם פעל שלא מיוזמתו אלא במענה לדרישתה של הגב' נתניהו. מקריאת תסקיר שירות המבחן ניתן ללמוד אודות הקונפליקט בו היה נתון הנאשם, בין הצורך לפעול בהתאם לנהלים, לבין כישלונו לסרב להוראותיה של הגב' נתניהו, ולהציב גבולות כנדרש. אין חולק כי הנאשם לא נטל לעצמו דבר וכי לא היה לו רווח כלכלי מפעולותיו המתוארות בכתב האישום.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 52605-06-18 מדינת ישראל נ' נתניהו
ואח'

נתתי משקל לגילו של הנאשם, למצבו הבריאותי, לחלוף הזמן ממועד ביצוע העבירות, ולתרומתו של הנאשם לקהילה בהתנדבותו בשנים האחרונות במד"א.
במכלול הדברים, אני סבור כי העונש המוסכם בין הצדדים ראוי, תואם את מתחם הענישה ההולם ועומד במבחן האיזון שנקבע בפסיקה.

לפיכך, אני זן את הנאשם לעונשים הבאים:

1. 30 ימי מאסר, וזאת על תנאים למשך 36 חודשים מהיום, אם יעבור הנאשם משך תקופה זו אחת מן העבירות המופיעות בפרק י' סימן ו' לחוק העונשין.
2. 150 שעות של"צ אשר יבוצעו בעמותת "יד שרה" בהתאם לתכנית שנקבעה בתסקיר.
3. קנס בגובה 10,000 ₪.

ניתן היום, כ"ה אלול תשע"ט, 25 ספטמבר 2019, בנוכחות הצדדים.

אביטל חן, נשיא